

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Druk nr 80
Warszawa, 14 listopada 2001 r.

IV kadencja

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- zmieniającej ustawę o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniony jest poseł Grzegorz Kurczuk.

(-) Jerzy Dziewulski; (-) Piotr Gadzinowski; (-) Ewa Maria Janik;
(-) Grzegorz Kurczuk; (-) Wacław Martyniuk; (-) Wojciech Olejniczak;
(-) Alfred Owoc; (-) Szczepan Skomra; (-) Władysław Stępień;
(-) Władysław Szkop; (-) Ryszard Ulicki; (-) Jerzy Wenderlich; (-) Marek Wikiński; (-) Małgorzata Winiarczyk-Kossakowska; (-) Edward Wojtalik.

USTAWA

z dnia 2001 r.

zmieniająca ustawę o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy.

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 czerwca 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 60, póź. 701 oraz Nr 122, póź. 1318) w art. 2 wyrazy „z wyjątkiem art. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.” zastępuje się wyrazami „z wyjątkiem art. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2002 r.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2001 r.

Uzasadnienie

Wejście w życie w dniu 1 stycznia 2002 r. przepisu art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 60, póź. 701 ze zm.) ma wyeliminować sytuację, w której ograniczenia praw i wolności obywatelskich skazanych mogą wynikać nie tylko z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia, ale również z wydanego na podstawie ustawy przepisu wykonawczego. Jest to spełnienie wymogów art. 31 ust. 3 i art. 49 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wiąże się ono z koniecznością uzupełnienia obowiązującego Kodeksu karnego wykonawczego o przepisy normujące ograniczenia praw i wolności osób skazanych i tymczasowo aresztowanych, które to przepisy zawarte są nadal w aktach rangi podustawowej, m.in. w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 sierpnia 1998 r. w sprawie regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Nr 111, póź. 699), rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 sierpnia 1998 r. w sprawie regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. Nr 111, póź. 700), rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych (Dz. U. Nr 113, póź. 727), rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad dysponowania przez skazanych posiadanymi przedmiotami wartościowymi i środkami pieniężnymi oraz wysokości otrzymywanych kwot pieniężnych wolnych od egzekucji (Dz. U. Nr 111, póź. 707), rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu gromadzenia funduszu, przekazywanego skazanemu w chwili zwolnienia z zakładu karnego, przeznaczonego na przejazd do miejsca zamieszkania i na utrzymanie (Dz. U. Nr 111, póź. 708) oraz w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie organizacji i warunków przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych w ośrodkach diagnostycznych (Dz. U. Nr 29, póź. 369).

W dniu 9 października 2001 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odmówił podpisania ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy -Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta zawierała m.in. 130 zmian w przepisach Kodeksu karnego wykonawczego, normujących ograniczenia praw i wolności osób skazanych i tymczasowo aresztowanych zgodnie z wymogami konstytucyjnymi.

Odmawiając podpisu, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zapowiedział skorzystanie z własnej inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie zmian w całej kodyfikacji karnej z 1997 r. Zakres koniecznych zmian w samym tylko Kodeksie karnym wykonawczym wyklucza możliwość zakończenia prac legislacyjnych w terminie umożliwiającym wejście w życie tej ustawy z dniem 1 stycznia 2002 r.

Z tych względów proponuje się kolejne przedłużenie *vacatio legis* art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2000 r. o zmianie ustawy Kodeks karny wykonawczy, do dnia 1 sierpnia 2002r.

Projektowana ustawa, ze względu na swój charakter, nie wymaga długotrwałych prac parlamentarnych. Nie spowoduje ona również skutków finansowych dla budżetu państwa.

Przedkładany projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 23 listopada 2001 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności przedstawionego poselskiego projektu ustawy
zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy z
prawem Unii Europejskiej**

Na podstawie art. 31 ust. 7 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 1998 r. Nr 44, poz. 618 ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy reguluje wyłącznie jedną kwestię. Przesuwa o sześć miesięcy – do 31 lipca 2002 r. – możliwość ograniczania na podstawie przepisów wydanych na podstawie ustawy praw i wolności obywatelskich osób skazanych.

II. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem ustawy

a) Artykuł 6 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi w ust. 1, że Unia jest ustanowiona na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności, na zasadach, które są wspólne dla Państw Członkowskich. Natomiast ust. 2 tego samego artykułu przewiduje, że Unia respektuje podstawowe prawa zagwarantowane w Europejskiej Konwencji (Rady Europy) o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 r. oraz prawa wynikające z tradycji konstytucyjnych, wspólnych dla Państw Członkowskich, jako ogólne prawa Wspólnoty.

Należy jednak podkreślić, że sama Konwencja nie jest częścią prawa Unii Europejskiej¹, choć ratyfikowały ją wszystkie państwa członkowskie Unii.

b) Stosownie do art. 5 Traktatu o Wspólnocie Europejskiej (TWE), Wspólnota działa **jedynie w ramach uprawnień przyznanych jej w Traktacie i celów w nim oznaczonych**. Państwa członkowskie zachowują suwerenność, a jedynie przekazują wykonywanie niektórych kompetencji Wspólnocie. W oparciu o orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości należy stwierdzić, że przekazanie to nie ogranicza autonomii organizacyjnej i proceduralnej państwa członkowskiego. Państwa mogą swobodnie decydować o strukturze, kompetencjach i trybie działania organów państwowych, w tym o ich powoływaniu i likwidacji, nawet wówczas, gdy wiąże się to z implementacją prawa wspólnotowego (wyrok w sprawie *International Fruit Company przeciwko Produktschap voor Groenten en Fruit* z 15 grudnia 1971 r., sprawy 51-54/71 ECR z 1971 r.).

c) Europejski Trybunał Sprawiedliwości stoi na stanowisku, że nie można akceptować ani aktów wspólnotowych, ani aktów krajowych podjętych w zastosowaniu prawa wspólnotowego, które byłyby sprzeczne z prawami podstawowymi. Jednocześnie jednak podkreśla, że sam nie jest uprawniony do badania zgodności prawa krajowego państw członkowskich z Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, jeżeli nie jest to związane z prawem wspólnotowym (wyrok z 20 maja 1997 r. w sprawie *F. Kremzow przeciwko Republice Austrii*, sprawa C-299/95 ECR 1997, I-2629).

III. Układ Europejski

Układ Europejski nie reguluje kwestii objętych opiniowanym projektem ustawy.

IV. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Dopuszczalność ograniczenia praw i wolności obywatelskich na podstawie aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy można oceniać pod kątem zgodności z Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zmianami), do której odsyła także art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

¹ Rzecznik Generalny Trabucchi w swojej opinii w sprawie *Watson and Belman* (C-118/75) stwierdził, że Konwencja jest jedynie jednym z wyrazów zasad ogólnych [prawa] uznawanych za część prawa wspólnotowego. Dobitniej wyraził to Rzecznik Generalny Slynn w opinii w sprawie *Cinetheque przeciwko Federation Nationale des Cinemas Francais* (C-60 i 61/84), w której stwierdził, że Konwencja nie jest wiążąca (jako część prawa wspólnotowego) i nie jest częścią prawa wspólnotowego. Należy tu także przywołać Opinię 2/94 Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości na temat przystąpienia Wspólnoty do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W swej opinii ETS orzekł, że Wspólnota nie ma kompetencji do przystąpienia do Konwencji.

Naruszenie praw gwarantowanych przez powyższą Konwencję można uznać za naruszenie prawa Unii Europejskiej tylko wówczas, gdy kwestionowany przepis lub akt prawny związany jest ze stosowaniem prawa wspólnotowego.

Ponieważ prawo wspólnotowe nie reguluje kwestii związanych z odbywaniem kar, nie można – w kontekście badania zgodności z prawem Unii Europejskiej – oceniać zgodności opiniowanego przepisu z prawami podstawowymi określonymi w Konwencji.

V. Konkluzje

Przedstawiony poselski projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej, nie jest także objęty obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Natomiast budzi wątpliwości zagadnienie zgodności opiniowanego projektu ustawy z Konstytucją (np. art. 31 ust. 3, art. 49, art. 87) i Europejską Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Opracował: Zespół Integracji Europejskiej

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory Bazy REX: Unia Europejska, Kodeks karny wykonawczy, prawa i wolności obywatelskie

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 23 listopada 2001 r.

Cena - 0,43 zł + 22% VAT

